

Η φυτογεωγραφική θέση της νήσου

Η νήσος Κεφαλληνία δέν παρουσιάζει εκπλήξεις σέ ότι αφορά τήν φυτογεωγραφική της θέση. Είναι μία νήσος προφανώς χερσογενούς τύπου, κατά τήν διάκριση τού GREUTER (1979), η οποία δέν απέχει παρά μόνο 18 ναυτικά μίλια από τίς ακτές τής Πελοποννήσου καί τής Στερεάς Ελλάδος. Εξάλλου, μία απλή θεώρηση τών πλέον χαρακτηριστικών χλωριδικών στοιχείων πού αναλύθηκαν ανωτέρω, καθώς καί η γεωγραφική τους εξάπλωση, δέν αφήνουν καμμία αμφιβολία γιά τήν φυτογεωγραφική της θέση: η Κεφαλληνία ανήκει στήν ιόνιο-δυτικοελλαδική φυτογεωγραφική περιοχή καί γενικότερα στόν αδριατικοϊόνιο χώρο. Καί πέραν τούτου, η Κεφαλληνία δεικνύει έναν ηπειρωτικό καί πολύ λιγότερο νησιωτικό, χλωριδικό χαρακτήρα.

Αναφέρουμε χαρακτηριστικά, ότι ένας μεγάλος αριθμός ενδημικών ειδών τής ηπειρωτικής Ελλάδος —περισσότερα από 20— απαντούν στήν Κεφαλληνία. Εξάλλου, η θέση τής νήσου στόν αδριατικοϊόνιο χώρο τονίζεται ιδιαίτερος από τόν χλωριδικό δεσμό τής Κεφαλληνίας καί τού όρους Γάργανο, πού τόν έκφράζουν δύο τουλάχιστον εκπρόσωποι αυτής τής περιοχής, δηλ. η *Campanula garganica* καί η *Lomelosia crenata* subsp. *dallaportae*.

Ο υπολειμματικός χαρακτήρας τής χλωρίδας τής νήσου θα πρέπει να εξετασθεί εν συνδυασμώ πρός τήν γενικότερη φυτογεωγραφική περιοχή στήν οποία ανήκει, αφού δέν μπορούμε εδώ νά μιλάμε γιά καθ' αυτό νησιωτική απομόνωση. Με αυτή τήν προϋπόθεση, η παρουσία τού υπολειμματικού στοιχείου στή νήσο είναι αυτή που κυριαρχεί. Εξάλλου, από θεωρητικής τουλάχιστον απόψεως, η Κεφαλληνία, ως νήσος δέν φαίνεται να αποτέλεσε αιτία δημιουργίας στενοτόπων ενδημικών στοιχείων. Άν καί μερικά από τά ενδημικά κεφαλληνιακά είδη υπονοούν μία τέτοια διαφοροποίηση, δέν είναι απαραίτητο αυτή νά προέρχεται από νησιωτική απομόνωση. Άλλωστε η Κεφαλληνία δέν προσφέρεται γιά τέτοιου είδους συμπεράσματα. Πάντως, ο GREUTER (1979) αμφισβητεί τόν σοβαρό ρόλο τής νησιωτικής απομονώσεως στήν δημιουργία νέων μορφών.

Ο ανθρωπογενής παράγων στή σύνθεση τής χλωρίδας τής Κεφαλληνίας πρέπει ασφαλώς νά θεωρείται σημαντικός. Δέν είναι, προφανώς, εύκολος ο ακριβής προσδιορισμός τού ποσοστού τών ειδών, τών οποίων η παρουσία στή νήσο οφείλεται στόν εν λόγω παράγοντα. Πολλά π.χ. από τά εισελθόντα, κατά τούς προϊστορικούς ή ακόμη καί τούς ιστορικούς χρόνους, φυτικά είδη έχουν ενσωματωθεί στίς ιθαγενείς φυτοκοινωνίες. Πάντως, ως ένα κατά προσέγγιση ποσοστό θά μπορούσε νά αναφερθεί τό $\pm 30\%$ τού συνόλου τής κεφαλληνιακής χλωρίδας. Πρέπει εν προκειμένω νά εκτιμηθεί δεόντως τό γεγονός ότι στήν Κεφαλληνία, η οποία κατοικείται από αρχαιοτάτων χρόνων, η επίδραση τού ανθρώπου υπήρξε σημαντική από τήν άποψη τής καλλιέργειας τής νήσου, τής έντονης υλοτομίας καί τής βοσκής, δημιουργώντας έτσι περιοχές κατάλληλες γιά νέους εποικισμούς.

Εδώ πρέπει να αναφερθεί καί η αρνητική, καθώς φαίνεται, επίδραση τού ανθρώπου επί τής χλωρίδας τής νήσου. Σημειώνουμε ενδεικτικώς τήν απουσία από τήν Κεφαλληνία αυτοφυών δασών τής *Pinus halepensis*, η οποία, κατά τήν άποψή μας, έπρεπε νά παίζει άλλοτε όχι ασήμαντο ρόλο στή φυτοκάλυψη τής

νήσου. Η *P. halepensis* συναντάται, εν τούτοις στις γειτονικές νήσους Ζάκυνθο και Λευκάδα. Απουσιάζουν βέβαια από τή νήσο και άλλα είδη, τά οποία απαντούν στις γειτονικές περιοχές (Λευκάδα-Ακαρνανία), όπως τό γένος *Oposma*, τό είδος *Asyneuma limonifolium* κ.ά. Δέν πιστεύουμε όμως, ότι η απουσία αυτών τών ειδών οφείλεται στόν ανθρώπινο παράγοντα.

Τέλος, ο ρόλος τής διασποράς στή σύνθεση τής χλωρίδας τής νήσου (διασπορικό στοιχείο) πρέπει νά υπολογίζεται στά φυσιολογικά όρια. Ίσως πρέπει νά σημειώσουμε εδώ ως θετική προϋπόθεση για τό εν λόγω στοιχείο, τήν ύπαρξη στή νήσο μεγάλων ελωδών εκτάσεων και αμμωδών παραλιών.